

Stanowisko w sprawie projektu Krajowego Planu Odbudowy

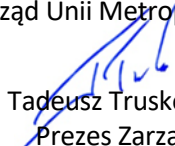
Zarządy Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich zwracają się do Komisji Europejskiej o spowodowanie uwzględnienia kluczowych postulatów samorządowych do projektu Krajowego Planu Odbudowy, przyjętego 30 kwietnia przez Rząd RP, przesłanego do Komisji 3 maja br.. Szanse, jakie stwarza Fundusz Odbudowy i Zwiększania Odporności, powinny być wykorzystane w sposób racjonalny, zwiększający odporność całego kraju na sytuacje kryzysowe. Wymaga to dokonania istotnych zmian w projekcie KPO. Nasze niżej wymienione postulaty w tym zakresie nie zostały uwzględnione, dlatego nie mogliśmy dotychczas pozytywnie zaopiniować projektu.

W szczególności wnosimy o:

- 1) **Wzmocnienie kompetencji i zrównoważenie proporcji w składzie Komitetu Monitorującego KPO.** Komitet musi mieć uprawnienia do nadzorowania przestrzegania zasad jawności, przejrzystości i równego dostępu beneficjentów do środków publicznych. Do zadań Komitetu powinno należeć także: opiniowanie i zatwierdzanie procedur wyboru projektów, opiniowanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów w ramach KPO; przyjmowanie sprawozdań z realizacji KPO oraz informacji o wynikach kontroli i audytu, opiniowanie propozycji zmian do KPO. Skład Komitetu – podobnie jak w przypadku innych instrumentów finansowych UE – musi zapewniać zrównoważoną (3 x 1/3) reprezentację trzech segmentów życia publicznego: administracji centralnej, władz lokalnych i regionalnych oraz sektora pozarządowego. Przedstawiciele tych środowisk muszą być wyłonieni przez stanowiące ich ustawową albo statutową reprezentację gremia.
- 2) Wskazanie Rządowi RP na konieczność **zwiększenia roli samorządu terytorialnego** w realizacji KPO, poprzez dostosowanie zapisów do porządku prawnego państwa, polegające na przypisaniu zadań, które na mocy obowiązujących w Polsce ustaw są zdecentralizowane, tym szczeblom JST, które są za nie odpowiedzialne. **Dysponentem tych środków powinny być samorządy województw oraz miasta realizujące zintegrowane inwestycje terytorialne w miejskich obszarach funkcjonalnych.** Dotyczy to zwłaszcza takich zadań jak: lokalny i regionalny transport publiczny, gminna, powiatowa i wojewódzka część placówek ochrony zdrowia, edukacja, pomoc społeczna, sieci wodociągowo-kanalizacyjne, zagospodarowanie odpadów, ciepłownictwo, energetyka lokalna, ochrona powietrza, gospodarka wodna. Zwiększenie odporności w tych dziedzinach ma wymiar terytorialny – lokalny albo regionalny, co powinno być uwzględnione w KPO.
- 3) Spowodowanie, by planowane przez rząd RP zmiany w organizacji systemu ochrony zdrowia nie prowadziły do jego **centralizacji**, ale były zgodne z obecnym podziałem zadań publicznych w tej dziedzinie. Centralizacji ochrony zdrowia są przeciwne wszystkie zainteresowane środowiska w Polsce.
- 4) Wskazanie rządowi RP, że wykorzystanie przez państwo członkowskie środków z Funduszu Odbudowy i Zwiększenia Odporności z jej części dotacyjnej albo pożyczkowej **nie oznacza**, że wewnątrz państwa członkowskiego będzie obowiązywał podobny podział. Według rządowego projektu KPO sektor rządowy ma korzystać w około 81% z dotacji, a samorządowy – w większości (ponad 53%) z części pożyczkowej. Konieczne jest w tym zakresie zachowanie równowagi oraz przyjęcie zasady, że ewentualne pożyczki wewnątrz państwa członkowskiego powinny dotyczyć tych sektorów, które – po ich wzmocnieniu ze środków KPO – mogą wypracować przychody, a nie tych, które z zasady są finansowane lub dofinansowywane z dotacji.
- 5) Zobowiązanie rządu RP – zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu i Rady UE – **do przedstawienia projektowanych w ramach KPO zamierzeń na tle całej planowanej polityki rozwoju**, w tym programów krajowych oraz założeń perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027.
- 6) Zobowiązanie rządu RP do szybkiego przedstawienia do konsultacji **projektu ustawy określającej zasady wdrażania KPO**, a także do uzyskania notyfikacji tego projektu ustawy przez Komisję Europejską, z uwzględnieniem opinii wymienionych w punkcie 1 środowisk.

Ponadto prosimy o spowodowanie, by rząd RP odniósł się do wymienionych poniżej uwag szczegółowych, wniesionych przez nasze organizacje (w załączeniu zestawienie).

Za Zarząd Unii Metropolii Polskich

Tadeusz Truskolaski
Prezes Zarządu

Za Zarząd Związku Miast Polskich

(-) Zygmunt Frankiewicz
Prezes Związku